

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
Göteborg

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens förslag till ändring av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fisket i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Havs- och vattenmyndighetens remiss innehåller förslag till ändrade regler avseende trålfiske efter nordhavsräka innanför trålgränsen norr om latitud 58 31,50 N. Ett tillståndskrav föreslås för sådant trålfiske norr om angivna latitud vilket innebär att fiskelicenshavaren eller behörig företrädare för denna måste ansöka till Havs- och vattenmyndigheten. Kravet gäller även för den som för befäl ombord vid bedrivande av trålfisket. För att kunna beviljas tillstånd måste den som ansöker kunna visa upp ett intyg om deltagande vid Havs- och vattenmyndighetens introduktionsutbildning om naturvärdena i Koster- och Väderöområdet. Erhållet tillstånd gäller som längst i ett år vilket innebär att ansökan måste göras årligen. Vidare föreslås det i remissen att fartyg som bedriver trålfiske i området måste ha en fungerande AIS¹ ombord som är påslagen under hela fiskeresan. Slutligen föreslås det att trålning förbjuds i fem nya specifika områden norr om latitud 58 31,50 N. Bakgrunden till att Havs- och vattenmyndigheten föreslår dessa skärpningar av bestämmelserna anges i remissen vara att överträdelser skett i områden där trålfiske är förbjudet. Detta har lett till skador på unika naturvärden och för att förhindra framtida skador höjs kontrollen av trålfisket i området.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

Av vad som framgår av konsekvensutredningen är syftet med förslaget att säkerställa att de naturvärden som finns inom angivna område inte riskerar att skadas och att fisket ska kunna bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt. Enligt Havs- och vattenmyndigheten finns inom området norr om latitud 58 31,50 N nationalparker och naturreservat med unika naturvärden ur nationell synvinkel och skador på dessa behöver förhindras.

Regelrådet finner beskrivningen i konsekvensutredningen godtagbar.

¹ Automatiskt identifieringssystem

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i konsekvensutredningen att om ingen reglering kommer till stånd kan det innebära att trålfisket i området inte bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt. De bevarandemål som antagits riskerar också att inte uppnås vilket i förlängningen enligt Havs- och vattenmyndigheten skulle innebära att nationella och internationella miljöåtaganden inte uppfylls. Vad gäller alternativa lösningar anges att några sådana inte har diskuterats då det förslag som Havs- och vattenmyndigheten presenterar kommer från verksamhetsutövarna och länsstyrelsen i Västra Götalands län och att det av myndigheten har bedömts innebära ett utökat skydd. Regelrådet anser dock att det borde funnits möjlighet till att resonera kring ytterligare alternativ och att detta beskrivits i konsekvensutredningen. Till exempel alternativa sätt att erbjuda den utbildning som blir ett krav i och med förslaget. Av konsekvensutredningen framgår det inte hur utbildningen som anges ta en arbetsdag i anspråk ska anordnas. Vidare kunde det i konsekvensutredningen funnits resonemang kring alternativ om tillstånden enbart ska gälla för längst ett år.

Regelrådet finner beskrivningen i konsekvensutredningen bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det framgår av konsekvensutredningen att det fiske som Havs- och vattenmyndighetens förslag avser inte är reglerat på EU-nivå utan utgör en komplettering av EU:s regelverk. Det anges att kompletteringen avser havet inom 12-milsgränsen i enlighet med artikel 11.1 i förordning (EU) 1380/2013. Enligt Havs- och vattenmyndigheten berörs inte några andra medlemsstaters fiskefartyg i och med att endast svenska fiskefartyg har tillträde till vattnen i fråga.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av remissen framgår det att föreskriftsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015. Föreslagna föreskrift 3 kap. 12a § 2 st. anger att för förvaltningsperioden år 2015 ska ansökan om tillstånd att bedriva trålfiske efter nordhavsräka inkomma till Havs- och vattenmyndigheten senast den 7 juni om fisket är tänkt att påbörjas mellan den 1 juli – 31 augusti 2015. Det framgår inte av konsekvensutredningen om någon särskild hänsyn tagits när det gäller val av tidpunkt för ikraftträdande. Havs- och vattenmyndigheten kommer enligt vad som framgår av konsekvensutredningen att informera om ändringarna via myndighetens hemsida samt via pressmedelanden. Vidare kommer också personliga brev att skickas till alla som har fiskat i området under år 2014. Brevet kommer enligt vad som anges i konsekvensutredningen att innehålla information om ändringarna och om hur ansökan om tillstånd går till samt när och var utbildningstillfällena ska äga rum.

Regelrådet saknar i konsekvensutredningen en beskrivning av den bedömning som ligger bakom valet av det snara ikraftträdandedatumet. Om ändringarna träder i kraft den 1 juli 2015 och tillståndsansökningar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 7 juni för fiske som ska påbörjas 1 juli får ikraftträdandedatum och informationsinsatserna enligt Regelrådet stor betydelse. De informationsinsatser som anges blir mycket viktiga och måste såvitt Regelrådet ser det genomföras snarast om fiskare dels ska kunna ta till sig informationen, genomgå utbildning samt sammanställa och skicka in ansökan före den 7 juni.

Regelrådet finner beskrivningen i konsekvensutredningen bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i konsekvensutredningen att alla fartyg som har för avsikt att bedriva trålfiske efter nordhavsräka i området berörs av regleringen. Samtliga av dessa är svenska i och med att det anges att utländska fartyg inte har tillträde till aktuella fiskevatten. År 2014 bedrev enligt vad som framgår av konsekvensutredningen 30 fartyg sådant fiske. Av remissen framgår vidare att de flesta båtarna är från Strömstad och att fisket efter nordhavsräka, som årligen innebär fångster på ca 200 ton, är det mest omfattande.

Regelrådet anser att beskrivningen av berörda företag inte blir tillräcklig när de berörda anges i antal fartyg. Då det inte framgår hur många företag de angivna 30 fartygen representerar kan inte Regelrådet få en uppfattning om antalet företag. Vidare saknas också en beskrivning av hur stora de berörda företagen är. Regelrådet vill också framföra synpunkter på att det i remissen som helhet både används begreppen fartyg och båt om de 30 farkosterna. Detta leder enligt Regelrådet till onödig förvirring.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår inte huruvida de berörda företagens administrativa kostnader förändras. Regelrådet saknar en beskrivning av det ansökningsmoment som fiskare som vill skaffa sig tillstånd behöver gå igenom och vad momentet innebär för företagens administrativa kostnader. Det framgår av föreskrifterna att ansökan ska göras på en av Havs- och vattenmyndigheten fastställd blankett men utöver det anges inte något mer i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner beskrivningen av hur de administrativa kostnaderna påverkas bristfällig.

Andra kostnader

Det föreslagna kravet på att en AIS-sändare måste finnas installerad på fartygen som fiskar efter nordhavsräka kommer enligt vad som framgår av konsekvensutredningen att leda till att ett okänt antal fartyg under 15 meter behöver installera sådan sändare. Enligt Havs- och vattenmyndigheten innebär en sådan installation en kostnad på ca 10 000 kr. Vad gäller fartyg över 15 meter anges att det idag redan finns krav på att ha en AIS-sändare installerad. Vidare innebär kravet att delta vid ett utbildningstillfälle enligt vad som framgår av konsekvensutredningen att en arbetsdag går förlorad om fiskaren inte kan kompensera detta genom att fiska vid ett annat tillfälle. Det anges dock att utbildningstillfällena i första hand kommer att förläggas till fredagar, en dag då fiskarna normalt inte bedriver fiske.

Eftersom det i konsekvensutredningen inte anges något om storleken på de 30 fartyg som berörs kan Regelrådet inte skapa sig en uppfattning om ungefär hur många AIS-sändare som behöver installeras. I remissen framgår det att det aktuella områdets närhet till land och att det är skyddat från hårt väder medför att fisket kan ske med relativt små båtar. Denna information anser Regelrådet borde ha utvecklats vidare samt även redovisats i konsekvensutredningen. Beträffande den kostnad kravet på att delta vid ett utbildningstillfälle innebär saknar Regelrådet en beskrivning av vad en fiskares genomsnittliga dagskostnad uppgår till.

Regelrådet finner att beskrivningen av hur de andra kostnaderna påverkas är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Hur eller om förslaget påverkar konkurrensförhållandena för berörda företag framgår inte av konsekvensutredningen.

Regelrådet saknar detta i konsekvensutredningen och finner därför beskrivningen bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden framgår inte av konsekvensutredningen. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt med information om hur fiskarnas fångster kan tänkas påverkas av förslaget då området där aktuellt fiske är tillåtet blir mindre.

Regelrådet finner beskrivningen i konsekvensutredningen bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i konsekvensutredningen inget om särskilda hänsyn tagits, eller behövt tas, till små företag vid reglernas utformning. Eftersom sådan information saknas finns inte underlag för ett ställningstagande från Regelrådet i detta avseende.

Regelrådet finner konsekvensutredningen i detta avseende bristfällig.

Sammantagen bedömning

De avsnitt i Havs- och vattenmyndighetens konsekvensutredning som Regelrådet finner som bristfälliga innebär, trots att den även innehåller positiva delar, att den sammantagna bedömningen blir att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6-7 §§ förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 29 april 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Lennart Palm, Eleonor Kristoffersson. Ärendet föredrogs av Gustaf Molander.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Gustaf Molander
Föredragande